

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 54/2022 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om att rikta in och betala kostnadsstöd till företagare som lidit av coronarestriktioner

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 54/2022 rd undertecknat av riksdags-ledamot Sofia Virta /gröna m.fl.:

Hur säkerställer man att kostnadsstödet de facto riktas till de företag vars affärsverksamhet har försvårats av coronarestriktionerna och

hur säkerställer man att stödet når företagarna inom en rimlig tid efter att försäljningen gått förlorad?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Den första ansökan om kostnadsstöd var öppen för ansökningar fram till den 31 augusti 2020 och den andra till den 26 februari 2021. Den tredje ansökningsomgången pågick 27.4.2021–23.6.2021 och den fjärde 17.8–30.9.2021. Den femte stödomgången pågick 21.12.2021-18.2.2022. Undantagsförhållandena och stängningen av lokalerna försvårade företagens ekonomiska situation våren 2021 och dessa svårigheter fortsätter delvis fortfarande när vissa begränsningar förlängs fram till hösten. I fråga om små företag presenterades regeringens proposition om ändring av lagen om kostnadsstöd i statsrådet den 18 mars 2021 och lagändringen trädde i kraft den 12 april 2021. Regeringens proposition 97/2021 om den fjärde ansökningsomgången för kostnadsstöd riktades till det skede som följde på dessa stängningsåtgärder.

I kostnadsstödet femte skede förbättrades stödets inriktning genom att stödet begränsades till vissa på förhand utvalda branscher – turism-, restaurang- och evenemangsbranscherna, för vilka den fortsatta coronapandemin orsakat ytterligare stödbehov. Dessutom var företag som har lidit på grund av begränsningar i hanteringen av pandemin berättigade till stöd. En förutsättning för stödberättigande var en minskning av omsättningen med minst 30 procent. Lagändringen trädde i kraft den 15 december 2021 och behandlingen av stödet på Statskontoret inleddes den 21 december 2021.

I slutet av 2021 försvårades det epidemiologiska läget och de regionala myndigheterna för smittsamma sjukdomar var tvungna att fatta beslut som på ett betydande sätt begränsade företagsverksamheten för att förhindra att epidemin sprids. Statsrådet fattade den 22 december 2021 ett principbeslut i social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan om införande av en nödbromsmekanism som avses i hybridstrategin 2021–2022 för att stävja covid-19-epidemin. Statsrådets corona-arbetsgrupp drog vid sitt möte den 14 januari 2022 upp riktlinjer för beredningen av en ersättning för stängning och fortsatt kostnadsstöd för att kompensera de skador som åtgärderna orsakar företagen.

Den sjätte fasen av kostnadsstödet, som snart kommer att inledas, är avsedd som en fortsättning på den femte fasen, och är på samma sätt i första hand avsedd för företag inom turism-, restaurang- och evenemangsbranschen som har drabbats av lindrigare restriktioner. Kostnadsstöd kan likaså sökas av ett företag vars verksamhet eller en betydande del av kundkretsen omfattas restriktionerna.

Stödets karaktär har i och med pandemins framskridande förändrats från allmänt ekonomiskt stöd till kompensation för offentligrättsliga begränsningar för näringsidkare. Denna utveckling har allmänt taget ansetts önskvärd (EkUB 33/2021, EkUB 5/2022). Utöver kostnadsstödet har det föreskrivits om ersättning för stängning för företag vars lokaler det har bestämts att ska stängas. Även detta förbättrar för sin del inriktningen på just de företag som lider mest av coronapandemin.

Stödet har inte riktats till konsekvenserna av rekommendationerna, såsom rekommendationerna om distansarbete, eftersom det skulle vara mycket svårt att identifiera och verifiera dessa och lämna rum för tolkning, och de facto skulle försämra förutsättningarna att rikta stöd uttryckligen till dem som har begränsad näringsutövning.

Företag där turistförsäljningen täcker en betydande del av den totala försäljningen har beaktats i statskontorets ersättningspraxis. Dessa anses lida av de inresebegränsningar som Finland fastställt. Statskontoret har med andra ord identifierat och beaktat särskilt begränsningarna som gäller den yttre gränsen under stödperioden.

Spörsmålets andra del gäller särskilt hur företag i sin ansökan kan anvisa och dokumentera hur företaget begränsas och därmed undvika en tidsödande rättelseprocess.

Statskontoret har begränsat det fria textfältet i den elektroniska stödansökan så att företaget kan beskriva företagets affärsverksamhet med 500 tecken och beskriva den offentligrättsliga begränsningen och dess inverkan på företagets affärsverksamhet med ytterligare 800 tecken. Utifrån erfarenheterna från tidigare omgångar har man dock ansett att dessa begränsningar i princip är helt tillräckliga för att utreda en behörig offentligrättslig begränsning och dess konsekvenser med en stödansökan.

För att behandlingen av stödansökningarna ska vara så smidig som möjligt är det inte möjligt att lämna in bilagor till själva ansökan. Eventuella bilagor ska alltid granskas i den manuella processen och ”för säkerhets skull” fördröjer således inlämnade bilagor avsevärt verkställighetsprocessen och utbetalningen av stöd. De flesta stödansökningar kan avgöras utan bilagor. Genom valet strävar man alltså efter att så snabbt som möjligt prioritera stöden för så många företag som möjligt.

Företaget kan dock lämna in tilläggsutredningar utöver sin ansökan. Detta lyckas vid behov genast efter att stödansökan har lämnats in. Detta sker i samma elektroniska tjänst där själva stödansökan lämnas in. Statskontoret har gett anvisningar om detta på sin webbplats och till exempel i sin anvisningsvideo om stödansökan. Det är möjligt att lämna bilagor till tilläggsutredningsblanketten. När Statskontoret behandlar ansökningar om beviljande av stöd enligt prövning ber det också aktivt företagen om de tilläggsutredningar som behövs. En sådan tilläggsutredning kan till exempel vara företagets bokföringsrapport av vilken det framgår hur stor andel företagets affärsverksamhet som omfattas av de offentlighetsrättsliga begränsningarna utgör av företagets totala affärsverksamhet.

Helsingfors 8.3.2022

Näringsminister Mika Lintilä